

styrts av medierna och även läkemedelsreklam.

Dubbelt så många kvinnor som män får diagnosen depression och behandlas med antidepressivum. Bidrar marknadsföringen av 100 procent kvinnor i annonserna till att kvinnor överdiagnostiseras och män underdiagnostiseras som deprimerade? Även om biologiska, hormonella och genetiska faktorer alla bidrar [10] har vi försökt demonstrera att även den mediala presentationen i reklamerna medverkar till att skapa, underhålla och förstärka föreställningar om könsskillnader.

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Referenser

1. Johannisson K. Den mörka kontinenten. Stockholm: Norstedts Förlag AB; 1994.
2. Riska E, editor. Images of women's health – The social construction of gendered health. Publications of the Institute of Women's Studies at Åbo. Åbo: Åbo Akademi University; 1997.
3. West C, Zimmerman DH. Doing gender. Gender & Society 1987;1:125-51.
4. WHO Press release. Executive board session 103. Geneva: World Health Organisation Press Office; 1999.
5. SOU 1996:133. Jämställd vård. Olika vård på lika villkor. Utredningen om bemötande av kvinnor och män inom hälso- och sjukvården. Stockholm: Socialdepartementet; 1996.
6. Willadsen J. Depression, ditt namn är kvinna – den påtvingade kvinnorollen. Stockholm: Trevi; 1984.
7. Nilsson Å. Manlig depression – tillstånd eller process? Läkartidningen 1999;96:2836.
8. Lövdahl U. The social construction of mental health in Nordic psychotropic drug advertising [dissertation]. Vasa: Department of sociology, Åbo Akademi University; 2001.
9. Goffman E. Gender advertisements. New York: Society for the Anthropology of Visual Communication; 1976.
10. Bird CE, Rieker PP. Gender matters: an integrated model for understanding men's and women's health. Social Science & Medicine 1999;48:745-55.

Läkartidningen för 70 år sedan:

Homosexualitet – en sjukdom

Homosexualiteten är för individen själv och för samhället i övrigt en icke önskvärd sjukdom eller abnormitet som bör bekämpas – sådan var synen för 70 år sedan, uttryckt bland annat i en bokanmälan i Svenska Läkartidningen 1/1934. Boken, skriven av underläkaren Gunnar Nycander, Stockholm, var föranledd av en riksdagsmotion om liberalisering i strafflagen rörande homosexuella gärningar.

■ Recensenten, professor emeritus Henry Marcus, Stockholm, kritiserar liksom Nycander de medicinska skäl som anförts i motionen, dvs att »homosexualiteten är en medfödd, specifik konstitutionell egenskap, organiskt betingad genom abnorma hormonala funktioner». Marcus anser i stället att psykiska faktorer dominerar för uppkomsten av homosexualitet.

»Med särskild tillfredsställelse finner ref. att förf. med Kraepelin betonar att den homosexuella konstitutionen icke är en specifik sådan utan sannolikt densamma, ur vilken utpräglade schizofrena eller andra psykopatiska tillstånd och drifhandlingar utvecklas, något som väl överensstämmer med refs egen, på mångaårig erfarenhet vunna, uppfattning.»

Marcus instämmer också i Nycanders uppfattning att »homosexualitetens uppkomst huvudsakligen betingas av yttre omständigheter (vanor, förförelse)», men att detta sjukliga tillstånd visat sig svårbehandlat med tillgänglig terapi. Både recensent och författare betonar emellertid att det är abnormiteten, inte »den abnorme», som bör bekämpas.

Uppfostringsarbete krävs

»Helt utan försvarsmedel stå vi emellertid icke, vilket av förf. framhålles i slutkapitlet i hans synnerligen läsvärda

och stilistiskt välskrivna arbete. Ty då miljöpåverkan kan ha ett dåligt inflytande, kan den säkerligen också ha ett gott genom t. ex. uppfostringsarbete och ungdomsskydd», framhåller Marcus.

Han slutar:

»Och då abnormitetens spridning i synnerligen stor utsträckning förmedlas av icke abnorma, de s. k. Pseudo-homosexuella, vilka av helt andra skäl än ett sjukligt driftliv utöva de homosexuella handlingarna, ökas ytterligare det fält,

... den homosexuella konstitutionen icke är en specifik sådan utan sannolikt densamma, ur vilken utpräglade schizofrena eller andra psykopatiska tillstånd och drifhandlingar utvecklas ...

varpå denna icke önskvärda sjukdom i samhället kan och bör bekämpas.»

Det kan nämnas att det skulle dröja ända till 1979 innan homosexuella i Sverige inte längre ansågs sjuka – detta på initiativ av Barbro Westerholm som då just tillträtt posten som generaldirektör för Socialstyrelsen. •

Uno Käärik

politisk redaktör, Läkartidningen